

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 27. februar 2023
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 14-23

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det ellefte møde i partskonferencen under Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte, for så vidt angår forslaget om ændring af bilag A til nævnte konvention.

Forslaget til Rådsafgørelse forventes forelagt for Rådet med henblik på vedtagelse medio marts 2023.

Forslaget vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet positivt i Danmark, EU og resten af verden, da stofferne kan transporteres over lange afstande.

Regeringen agter at støtte Kommissionens forslag, men mener, at forslaget og det afgivne mandat kun skal dække denne partskonference, så længe det ikke er klart, hvad mandatet omfatter.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Henrik Hedeman Olsen

Rent drikkevand og sikker
kemi
J.nr. 2023-1807
Ref. LOS
Den 24. februar 2023
MIM 14-23

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på det ellefte møde i partskonferencen under Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte, for så vidt angår forslaget om ændring af bilag A til nævnte konvention

KOM (2023/0014) (NLE)

Resumé

Kommissionen har fremsat et forslag til Rådets Afgørelse om, at Kommissionen på den forestående partskonference under Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte gives mandat til på Unionens vegne at støtte opførelse af stoffet methoxychlor i bilag A (forbudslisten) uden specifikke undtagelser, og at stofferne dechloran plus og UV-328 opføres i bilag A med de specifikke undtagelser, der er anbefalet af POP-komiteén. Stofferne er såkaldte POP-stoffer. POP-stoffer er stærkt problematiske stoffer, som er svært nedbrydelige i miljøet, ophobes i fødekæden, er skadelige for mennesker og miljø og transporteres over lange afstande. Forslaget vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet positivt i Danmark, EU og resten af verden, da stofferne kan transporteres over lange afstande. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervslivet. Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag men mener, at forslaget og det afgivne mandat kun skal dække denne partskonference, så længe det ikke er klart, hvad mandatet omfatter.

Baggrund

Kommissionen har den 30. januar 2023 fremsat et forslag til Rådets Afgørelse om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne på konferencen mellem parterne under Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte for så vidt angår visse ændringer af konventionens bilag, herunder opførelse af methoxychlor i bilag A (forbudslisten) uden specifikke undtagelser, og opførelse af dechloran plus og UV-328 i bilag A med de specifikke undtagelser, der anbefales af Komiteén for Vurdering af Persistente Organiske Miljøgifte under konventionen (POP-komiteén).

Fremsættelsen sker under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1, sammenholdt med artikel 218, stk. 9. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget til Rådsafgørelse forventes forelagt for Rådet med henblik på vedtagelse medio marts 2023.

Formål og indhold

Formålet med forslagene er at give Kommissionen mandat til at arbejde for, at methoxychlor opføres i bilag A (forbudslisten) uden specifikke undtagelser, og at dechloran plus og UV-328 opføres i bilag A med de specifikke undtagelser, der anbefales af POP-komiteén. Mandatet gives til forhandlinger på den 11. partskonference under Stockholmkonventionen på EU's vegne.

Stoffet methoxychlor anvendes ikke i EU. Anvendelse af methoxychlor som aktivstof i plantebeskyttelsesmidler og biocidholdige produkter er forbudt i EU jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012. Endvidere er methoxychlor ikke registreret under EU's kemikalielovgivning, REACH.

Stoffet dechloran plus benyttes som flammehæmmer i blandt andet fugemasse, klæbemidler og polymerer i bilindustrien, mere specifikt i kabler og ledninger. Stoffet er markedsført som et alternativ til flammehæmmeren deca-BDE, der allerede er forbudt under konventionen med visse undtagelser. Stoffet fremstilles ikke i EU men kan importeres som stof og i blandinger og artikler.

Stoffet UV-328 benyttes som UV-absorber, der blandt andet bruges til beskyttelse af maling, lim, fugemasse, tekstiler og plastmaterialer til udendørsmøbler mod et bredt spektrum af UV lys for at forhindre, at materialerne nedbrydes. Produktion og markedsføringen af UV-328 forventes at ophøre i EU d. 27. november 2023, da der ikke er indgivet en ansøgning om godkendelse under godkendelsesordningen i REACH.

I modsætning til tidligere forslag ønsker Kommissionen, at deres mandat til at forhandle på Unionens vegne ikke bare skal gives til denne partskonference men også enhver følgende partskonference, hvor de pågældende punkter er på dagsordenen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtelser, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Danmark har ikke særlige nationale regler for de pågældende stoffer.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

En optagelse af methoxychlor, dechloran plus og UV-328 på bilag A til Stockholmkonventionen vil medføre, at stofferne vil blive opført på bilag I (forbud) til EU's forordning 2019/1021 om persistente organiske miljøgifte (POP forordningen). Dette vil foregå med en delegeret retsaktprocedure.

Økonomiske konsekvenser

En optagelse af methoxychlor på bilag A skønnes ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet stoffet allerede er forbudt i EU.

Ved en optagelse af dechloran plus på bilag A med visse specifikke undtagelser vil de erhvervsøkonomiske omkostninger relatere sig til tab i overskud hos hovedsagelig bilindustrien og til dels flyindustrien. Forslaget til vedtagelse inkluderer en undtagelse for brug til netop fly og biler, hvorfor det skønnes, at forslaget ikke har samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

En optagelse af UV-328 på bilag A med visse specifikke undtagelser skønnes ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet der ikke er indgivet ansøgning om godkendelse til fortsat produktion og markedsføring af stoffet i EU under godkendelsesordningen under den europæiske kemikalielovgivning, REACH. Den europæiske sammenslutning af bilfabrikanter har i forbindelse med vurderingen af stoffet i POP-komiteén gjort opmærksom på, at de er ved at udfase brugen af UV-328, men at de har behov for en undtagelse til reservedele indeholdende UV-328 til biler. Forslaget til vedtagelse inkluderer denne undtagelse, og det forventes derfor ikke at have indflydelse på de økonomiske konsekvenser for den ene bilproducent, vi har i Danmark.

Forslagene har ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Ved optagelse af stofferne vil monitoring og rapportering i forhold til produktion og anvendelse af stofferne og den utilsigtede dannelse indgå i Miljøministeriets generelle ramme for monitoring- og rapportering under konventionen.

Det vurderes, at forslaget vil medføre mindre økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige i form af kontrol og håndhævelse af reglerne. Omkostningerne forventes at være mindre, da reglerne ikke forventes at blive kontrolleret hvert år.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Persistente organiske miljøgifte (POP-stoffer) er stærkt problematiske stoffer, som er svært nedbrydelige i miljøet, ophobes i fødekæden, er skadelige for mennesker og miljø og transporteres over lange afstande, fx via luft- og vandstrømme. Stofferne kan også importeres i artikler, hvis de indgår i sådanne. Globale regler for disse stoffer vil derfor bidrage til et øget beskyttelsesniveau i Danmark og EU. Beskyttelsesniveauet i resten af verden vil ligeledes øges.

Færøerne ratificerede konventionen i 2012 og Grønland ratificerede i 2022.

Høring

Forslaget har været i høring i EU Miljøspecialudvalget. Der er indkommet bemærkning fra Fagbevægelsens Hovedorganisation, der er enige i, at støtte det foreliggende forslag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være opbakning til forslaget i Rådet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Optagelse af stofferne methoxychlor, dechloran plus og UV-328 på konventionens bilag A vil betyde et øget beskyttelsesniveau i både Danmark, EU og resten af verden. Regeringen agter på den baggrund at

støtte optagelsen af methoxychlor i bilag A uden specifikke undtagelser, og dechloran plus og UV-328 på bilag A med de specifikke undtagelser, der anbefales af POP-komiteén.

Da der er tale om et område med EU-kompetence, kan regeringen støtte, at Kommissionen får et forhandlingsmandat til at forhandle på EU's vegne på den 11. partskonference. Af mandatet fremgår det, at justeringer i EU-positionen kan ske efter koordination mellem Kommissionen og de tilstedeværende medlemslande på partskonferencen, uden et nyt mandat skal indhentes i Rådet.

Regeringen vil arbejde for, at mandatet til Kommissionen om at forhandle på Unionens vegne kun skal gives til denne partskonference, så længe det ikke fremgår klart af Rådsafgørelsen, hvad og hvor længe et fremadrettet mandat omfatter.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg eller Miljø- og Fødevareudvalg.